

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De veneratione || sanctor[um] libri duo Judoci
Clich-||touei. Neoportue[n]sis. excelle[n]tissi-||mi
Parisiensis academiae Theologi**

Clicthove, Josse

Coloniae, 1525

VD16 C 4211

Per sanctor[um] or[e]ones, tanq[ui] mediu[m] a deo præordinatu[m], nos
ab eo impetrare postulata gratiar[um] munera IX

urn:nbn:de:hbz:466:1-36172

De ueneratione Sanctorum.

petrāda. Et hinc memorabile assignat a p̄claris authorib⁹ documentū, q̄ si quis uitio quolibet acrius impugnat, eū intentius ueneret sanctū & inuocet, q̄ opposita illi uirtute eminentius effulsit. Quēadmodū spiritu infidelitatis tentatus, attendat singulariter **Abrahā** & **Petrū**, fidei uirtute prestātissimos, eōs q̄ ueneret impensius. Siquis itē appetētia uindictæ in p̄secutores, cōcitet, **Dauid** & **Stephanū** cōsideret attentius, mālue tudine & in inimicos beneuolētia p̄ cæteris insignes, & ad eorū patrocina recurrat. Si deniq; carnis petulātia quēpiā acrius instimulat, castū **Ioseph** protinus suo obijciat animo, cādis dissimascq; uirgines **Agnētē** & **Ceciliā**, puritate castitatis, splēdoreq; uirginitatis, in primis spectabiles, illasq; imploret suffragia, & demū exaudiet. Et hoc pacto per cæteras uirtutes, q̄ bus eminenter sancti effloruerunt, ad illas obtinendas inuocādi, est progrediendum.

¶ Per sctōrū orōnes, tāq̄ mediū a deo p̄ordinatū, nos ab eo impetrare postulata ḡfarum munera. **Cap. IX.**

Nono uero iaculo, ita nos aggrediunt aduersarij. Aut scti ipsi, cū fundere deo p̄ces pro alio cōstitunt, cognoscūt deū uelle cōferre idip̄m qd̄ sunt postulaturi, aut nolle illud cōferre. Si primū q̄s dederit, irrita est & inanis eorū orō, cū habeāt cōpertū anteq̄ orant haud dubie deū id daturū quod petunt. Nō em̄ est necessaria eo oratio ad aliquid assequendū, quæ etsi nō fieret, haud minus id haberet. Si uero secundū quis assignauerit añ proposi tū membrū, utpote sctōs anteq̄ orāt, cognoscere q̄ nolit deus conferre id id quod sunt petituri, etiā uana esset ea orō, quā facientes essent passuri repulsam. Quinimo tunc etiā nequaquā orarent, qm̄ diuinæ uoluntati penitus addicti & concordēs, nihil tentarent petere, qd̄ eius superbonæ uolūtati esset dissonū. Et ex hoc ratiocinio cōficere nitunt, ip̄os sanctos nequaquā orare pro nobis, in hoc uitæ stadio adhuc currētibus. ¶ **Ve** huic captioni reddenda ē responsio, in diuino bñplacito id situm esse, an sanctis anteq̄ orēt reuelare uelit, quid circa id qd̄ petere decreuerunt, ip̄se agere disposuerit, quandoquidem
hmoī.

LIBER SECVNDVS.

hmoi notio (nec una, utputa q̄ deus sit id q̄d petet, facturus, nec altera, q̄ deus idipsum nō sit facturus) sanctis ut pro nobis orent, ante ipsam orationē sit necessaria, cū possint utrūq; illo r̄ū, anteq̄ orent (q̄ deus ante non reuelarit) ignorare. Est tñ, cognoscant sancti diuina reuelatiōe priusq̄ orent, q̄ deus eos exaudiet orantes pro cuiusq; salute, nō tamen idcirco nequicr̄ q̄ & iuanū fiet illa sanctor̄ oratio. Qm̄ sicut deus uult cuiusq; am æternā cōferre salutē, ita uult per determinata certaq; media, scilicet orationē sanctor̄ & bona illius opera, illi cōferre salutē perpetuā. Et quemadmodū ab æterno cognouit deus Iohannē esse assecutusq; uitam eternā, ita & ante secula cognouit eundē talibus medijs, utputa intercessione sanctor̄ & obseruatione mandator̄ dei, habitusq; æternā uitā. Quocirca p̄ ordinatio diuina circa alicuius salutē perpetuā, nequaq; mutatur per sanctor̄ orationē, sed cōfirmat̄ potius & cōsummat̄ impetratq; salus illa orantibus sanctis, qua ab æterno deus p̄ deliniuit esse illi cōferendā p̄ sanctor̄ intercessionē, & nō aliter. Neq; difficile fuerit, in terrena republica simile quippiam rei propositæ assignare. Siquis em̄ regi arctissima cōiunctus bñuolentia & necessitudine, exploratū añ habuerit, q̄ si pro amico suo donū aliq̄d a rege petat, procul dubio illud obtinebit, nō propterea putabit orationē suā fore inutile, aut nō esse regi faciendā, quinimo eo ipso maxime incitabit ad orādū, qm̄ añ cognoscit se impetratur̄ q̄d petet, & nisi orauerit regē pro tali munere illi obtinēdo, amicū illū nequaq; tale donū habiturū. ¶ Porro cōsimili argutia sophistica, cōtēderet facile quispiam, q̄ nos ipsi hic uitā agētes, nullā deberemus deo orationē porrigere. Nā aut uult (diceret) deus dare q̄d petimus, aut nō uult. Si uult dare, & ab æterno uoluit idē dare, qm̄ uolūtas ei⁹ est imutabilis, q̄re id daturus est, etiā nobis nō orātibus. Si uo nō uult deus illud dare, cū nō possimus ofone nra uolūtatē eius æternā in diuersum cōuerrere, nō est illud nobis orātibus daturus, q̄re rursus frustra oramus. Rñdendū est em̄ illi, q̄ sicut ab æterno uoluit deus id muneris (q̄d orōne ad eū fusa impetramus) dare ita uoluit atq; p̄cōstituit, p̄ tale certū mediū scilicet p̄ nostrā orationē, idē gr̄æ munus nobis cōferre. Quare illa ora

De veneratione Sanctorum.

illa oratio non est inanis, ut qui sit mediū a deo determinatū, per quod sumus id donū ab eo consecuturi. Exēpli gratia, promiserat dñs **A**brahæ, quod in Isaac uocaret illi semē, quodque in semine illius benedicerent omnes cognationes terræ, quæ preordinauerat deus etiā ante seculū, quod habiturus esset Isaac prole ex casto coniugio, de quo Christus dñs nisi secundum carnē descenderet. At tñ cū Rebecca uxor eius longē esset tempore post inita coniugij foedera sterilis, orauit Isaac dñm pro uxore sua, ut prole fieret fecunda, & exaudita est eius oratio. **Q**uis (oro) hanc orationē Isaac dixerit fuisse irritā apud deū, quod quis id expetuerit, quod ante dñs preordinauerat atque promiserat, quoniam de ipsa oratio, mediū erat a deo preconstitutum atque precognitū, quod suam promissionē de semine Abraham multiplicādo, & prole ipsi Isaac concedēda, erat expleturus. Cōsimili quoque ratione **B**, Petrus in 2. sua epistola canonica, scribit ad credentes in Christum. Quapropter fratres magis satagite, ut per bona opera, certā uestrā uocationē & electionē faciatis. Hæc enim faciētes, non peccabitis aliquādo. Ecce admonet Petrus, electionē fidelium quæ sunt predestinati a deo, & preordinati ad uitā æternā, esse bonis operibus confirmādā atque corroborādā, quod ipsa bona opera, mediū sunt a deo preuisum atque predefinitū, quod electio sanctorum perficiat & compleat. **¶** Cæterum propter tres rationes in sexto precedētis libri capite assignatas, quare sancti sunt a nobis honorādi tanquam nostri apud deū patroni, & alia tres a probatis adduntur authoribus causæ, ad idē tendētes. Prima est propter nostrā inopiā atque insufficientiā in agēdis bonis operibus, subleuandā. **¶** Quoniam enim adhuc mortalis corporis indumento sumus circumdati, quod aggrauat animā & deprimat humi, non facile possumus attēto (ut decet) animo opera bona & ex charitatis feruore prodeūtia exercere. Itaque ut dñs cū misericordia simul seruaret iusticiā, & unā altera temperaret, uoluit ut quibus opera bona propria non sufficiūt ad doni alicuius impetrationē, patrocinariē, & succurrerēt aliena, et ita indigētia nostra subleuaret, per aliorum abundantiam. **¶** Secūda causa est, propter sanctorum gloriā manifestādā. Nepe ut ipsa cognoscat, per ipsos dignat deus facere miracula in sanitatibus corporum, atque operari salutē in animabus hominum quod sanctos deuote inuocāt. **¶** Ut ex his spiritualibus beneficijs, in eorum laudes erigantur ac assurgāt homines, atque ad imitationē uitæ eorum excitentur, quod demum

Gene. 17. 22.

Gene. 27.

2. Petri. 1.

III

Sapient. 9.

n demum

LIBER SECVNDVS.

demū ad eādē puenire gloriā, eodemq; pfrui gaudio ualeant. Tertia uero est, propter dei reuerentiā, in sua augustissima dignitate asseruādā. Vt uidelicet peccatorū mole obrutus, sibiq; cōsciū hō q; grauer deū offenderit, tanq̄ nō audēs se primū cōspectui diuinæ maiestatis tremēdæ pariter & reuerēdæ, ob sceles sordes ingerere atq; p̄sentare, recurrat ad sc̄tos cādore puritatis p̄fulgidos, deoq; gratissimos, q; peccatoris p̄ces deo tanq̄ libellū supplicatoriū exhibeāt, easq; suis adiunctas precibus, diuinæ benignitati reddant acceptiores.

¶ S̄ctos, etsi absentes nobis sint, n̄as ad se suas ōnes, ex diuino b̄n̄placito audire, & cognoscere. Cap. X

I N̄sup obiiciūt decimo loco, q; sanctos nō esse orandos cōtendūt, hāc rationē. S̄cti cœlestia incolētes tabernacula, nobis absentes sunt, et maximo ab hac n̄a habitatiōe terrena interuallo disseparati, ob qd̄ haud dubie impediunt, q; minus ōnes n̄as (q̄s illis fundim⁹) cognoscāt, aut aliquo mō p̄cipiāt. Ridiculū est igit̄ & absurdū, q; eos suppliciter oremus, ut q; n̄as preces nequaq; attēdere aut audire queāt, haud aliter ac ineptū foret, si quis apud Parisios cōsistens procūberet in terrā, flecteretq; genua ad orandū amicū suū Romæ agentē, q; nullo mō illius apud Sequanos degētis audire uerba, nec mentē intelligere posset. Et hanc unā rōnem, Hectorei & Achillæi roboris, ualidissimāq; putant, ac prorsus eā cōuincere autumāt, nō esse a nobis sanctos

II ōnibus inuocādos. ¶ Verū eā eē mancā atq; inualidā, ad iurore deo mōstrabimus, cōfitētes quidē ingenue, sc̄tos ip̄os nō posse naturali uia ac rōne attingere orationū nostrarū (siue mēte sola fiant a nobis, siue etiā uoce) notionē, quē admodū super

Esaiæ. 63 illo Esaiæ uerbo. Abrahā nesciuit nos. & Israel ignorauit nos interliniatis expositio ait. Mortui em̄ sancti nesciūt, qd̄ agāt

Augustinus uiui, etiā eorū filij. Quę sumpta uidet̄ ex illo dicto B. Augustini, in libro de cura pro mortuis agēda. Si tātū (inquit) patriarchæ, qd̄ erga ppl̄m ab eis procreatū ageret, ignorauerūt, quō mortui, uiuorū rebus atq; actibus cognoscēdis adiuuādisque miscerēt. Et id solū cōficit aduersariorū ratio mō adducta, qd̄ uel sine rōne ultro eis tribuimus. Veruntamen diuina reuelatione eis.